

מדינת ישראל

ועדות המשמעת – משרד הבריאות בירושלים

תיק בד"מ 1/12/22

תאריך: 18.9.2023

ועדת משמעת לפי סעיף 44 (א) לפקודת הרופאים [נוסח חדש], תשל"ז - 1976

פרופ' אורנה דיאב-ציטרין – יושבת ראש, נציגת המנהל הכללי

פרופ' אילנה קרמר – נציגת הסתדרות הרופאים

עו"ד רות הורן – נציגת היועצת המשפטית לממשלה

הקובל:

המשנה למנהל הכללי משרד הבריאות, על ידי באי כחו עוה"ד יעל דסקין ותומר דגני

נגד

הנקבל:

דר' עאטף ג'ובראן, על ידי באת כחו עוה"ד תמר אולמן

דין וחשבון

1. הקובלנה –

כנגד ד"ר עאטף ג'ובראן רופא מורשה בעל רישיון מספר 124848 (להלן – **הנקבל**), הוגשה קובלנה, מיום 11.12.2022, המייחסת לו התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה כאמור בסעיף 141(1) לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976 (להלן – **הקובלנה**).
זאת בשל מעשי אלימות שהנקבל ביצע כלפי בת זוגו (להלן – **הנפגעת**), וכן מסרונים הכוללים איומים לפגיעה בה, שהנקבל שלח לנפגעת ושיוחסו לנקבל בכתב אישום מתוקן מיום 5.1.2022 אשר הוגש כנגד הנקבל לבית משפט השלום בחיפה (ת"פ 56250-12-19). אלה הם מעשים ומסרונים שהנקבל הודה בהם ובית המשפט קבע שהוא אכן ביצע אותם.

בכתב האישום האמור נטען כי:

(א) על רקע ויכוח בין בני הזוג הנקבל תקף, ביום 26.8.2016, את הנפגעת, השליך לעברה מתלה בגדים וכשרצתה לצאת את הבית, דחף לכיוונה שולחן, הוציא בגדים מהארון ומתיקה והשליכם

לעברה. בהמשך הנקבל טלטל את הנפגעת כשהוא אוחז בכתפיה, דחף אותה עד שנפלה על המיטה, התיישב עליה באזור האגן וסטר בפניה;

(ב) ביום 3.9.2016 בני הזוג קיללו זה את זה במהלך ויכוח, הנקבל אחז בכתפי הנפגעת סטר על פניה, דחף אותה למיטה, התיישב עליה והמשיך לסטר בפניה ובפלג גופה העליון;

(ג) על רקע ויכוח בין בני הזוג, ביום 11.10.2016, הנקבל השליך על הנפגעת כפכפים, הנפגעת נכנסה לחדר השינה ונעלה אחריה את הדלת, הנקבל איים שאם לא תפתח את הדלת הוא "יראה לה מה זה", וכאשר פתחה את הדלת הנקבל אחז בשיערה, הטיח את ראשה בקיר וטלטל את ראשה.

(ד) בימים 4.9.2016, 28.9.2016 ו-30.9.2016, שלח הנקבל לנפגעת מסרונים מאיימים, באמצעות הטלפון הנייד, בהם נכתב בין היתר: "את הבאת לעצמך את המכות...יש קו אדום...כל פעם שאת עוברת אותו סתירה...תישארי מכובדת ואני לא אגע בך"; "טוב סתמי את פיך...כלבה בת כלב...את צריכה לקבל כל יום סתירה...אני מבטיח לך שכשאגיע אביא לך סתירה שתסחרר אותך"; "עוד לא ראית דבר...מבטיח שמביא לך סתירה כשאגיע שתורגש בכל חיפה...את מבינה רק בשפה הזאת"; "יהיה עדיף שלא תדברי בכלל רואן עד שתתנצלי על הדברים שלך...אני לא אתן לזה לעבור בשתיקה בסוף...תהיי מוכנה לכל דבר כשאגיע...אלוהים יודע מה יכול לקרות"; אכפת לי שתכבדי לא כמו הנשים הזונות...תחילה תכבדי אותי ואחר כך תבקשי...כי אם לא אשבור לך את הראש...".

2.

הוועדה וההליך שהתקיים בפניה -

אנו הח"מ מוננו, ביום 27.6.2021, לשמש כחברים בוועדה. הדיון בקובלנה התקיים בימים 29.3.2023 ו-31.7.2023. הנקבל הודה במיוחס לו בקובלנה, לפיכך מצאנו לנכון להמליץ על הרשעתו בעבירת המשמעת המיוחסת לו בקובלנה והצדדים טענו לעניין אמצעי המשמעת הראוי בנסיבות העניין. בסיום הדיון הנקבל הקריא דברים שכתב בהתייחס למעשים שבגינם הוגשו כתב האישום והקובלנה.

מסמכים שהוגשו לוועדה -

- (א) על ידי ב"כ הקובל -
- ✓ כתב האישום שהוגש כנגד הנקבל, וכן החלטת בית המשפט כי הנקבל עבר את העבירות שיוחסו לו בכתב האישום וכן הפניה לקבלת תסקיר משירות המבחן;
 - ✓ מכתב מאת הנפגעת - ת/1;
 - ✓ חוזר מנכ"ל משרד הבריאות בנושא איתור וטיפול נפגעות אלימות במשפחה - ת/2.
- (ב) על ידי ב"כ של הנקבל -
- ✓ חוות דעת, המופנית לבאת כחו של הנקבל, של הגב. אסנת גיא, עו"ס קלינית ופסיכותרפיסטית, שלה תואר שני בעבודה סוציאלית (להלן - **גב. גיא**), שלפי האמור בה ניתנה במקום עדות בבית משפט. בחוות הדעת צויין שהנקבל נמצא כיום בטיפול מכון תפנית שבהנהלת הגב. גיא מחודש מאי 2022, וכי הוא טופל במכון האמור במשך כחמישה חדשים שתחילתם ביום 4.3.2020. - נ/1;
 - ✓ הסכם הגירושין שנערך ונחתם בין הנקבל והנפגעת - נ/2;
 - ✓ מכתב של ד"ר פרחת כמאל, פסיכיאטר מומחה וקרוב משפחה של הנקבל - נ/3;
 - ✓ מכתב של ד"ר אירית מרטיק, פסיכיאטרית מומחית מהקריה הרפואית רמב"ם - נ/4 שסומן בטעות גם כ-נ/6;
 - ✓ מכתב של ד"ר איל פרוכטר מנהל החטיבה הפסיכיאטרית והמרכז הרפואי מעלה הכרמל - נ/5;

3.

טענות הצדדים לעניין אמצעי המשמעת -

(א) ב"כ הקובל טענה -

- כי בנסיבות העניין אמצעי המשמעת הראוי יהא בהתליית רשיונו של הנקבל למשך שנה. לטענתה:
- (1) מדובר באלימות פיזית חמורה, שחלקה גם בוצע בביתם של בני הזוג מקום שבו הנפגעת אמורה להרגיש מוגנת, וכן בהודעות פוגעניות, מבזות ומטילות אימה, כשהנקבל גרם לנפגעת לחיות בחרדה מתמשכת.
- מעבר לאלימות פיזית הנקבל נקט גם באלימות פסיכולוגית, תוך שימוש במניפולציות פסיכולוגיות.

- (2) ההתנהגות האלימה שהנקבל הודה בה לא מתיישבת עם עצם העיסוק ברפואה ויש בה כדי לפגוע באמון הציבור ברופאים. למעשים כאמור ובעיקר לשימוש במנגנונים מניפולטיביים וכוחניים בביתם של הנקבל והנפגעת, השלכה על שיקול הדעת המקצועי של הנקבל, זאת בעיקר בהתחשב בתחום התמחותו - פסיכיאטריה.
- (3) כרופא וודאי שכך כפסיכיאטר הנקבל אמור לפעול בהתאם לחוזר מנכ"ל משרד הבריאות בנושא "איתור וטיפול נשים נפגעות אלימות במשפחה" (חוזר 23/03), לפיו עליו לסקור את כלל המטופלות על מנת לאתר אם קיימת חשיפה לאלימות במשפחה ולפיכך גם לשאול את המטופלות על אפשרות להתנהגות אלימה מצד בן הזוג. התנהלות הנקבל בביתו הוא לא מתיישבת עם קיום המוטל עליו לפי החוזר.
- (4) משבאים לשקול מהו אמצעי המשמעת הראוי יש לתת ביטוי לחומרת מעשיו של הנקבל, להיבט ההרתעה כלפי הנקבל עצמו וכלפי כלל העוסקים במקצועות הרפואה, להיבט אמון הציבור במשרד הבריאות כמי שפועל ומונע מצבים שבהם מטופלים יהיו חשופים לרופאים הנוהגים באלימות.
- (5) תנאי למתן רישיון לעיסוק ברפואה, לפי סעיף 2 לפקודה, הוא שעל המועמד להיות אדם הגון. אדם הנוהג בדרך שהנקבל נהג בה לא מתיישבת עם תנאי זה.
- (6) ב"כ הקובל הפנתה למספר תקדימים ובהם:
- פסקי הדין בעניין ליביו ליאור¹; בעניין דימנט²; החלטה בעניין ויסברוט; ופסק הדין בעניין ד"ר סלימאן³. ב"כ הקובל הפנתה גם לפסק דין שניתן בבריטניה על ידי טריבונל מינהלי כנגד רופא (איברהים), אשר דחה, בשנת 2022, ערעור על החלטה לבטל את רישיונו של הרופא, אשר במשך מספר שנים התעלל בבת זוגו כשהוא נוהג בה באלימות, בכפייה ובאיומים, לרבות במספר מקרים בנוכחות ילדם הצעיר. בת הזוג לא התלוננה על ההתנהגות האלימה במשך תקופה ארוכה הואיל והרופא ניצל את מעמדה הפגיע ואיים להסיר את שמה מאשרת השהייה בבריטניה שניתנה לו ולשלוח אותה לעיראק.
- ב"כ הקובל טענה שעל הצורך בענישה חמורה יותר ללמוד גם מפסק הדין האמור, אף שמדובר שם בהתעללות חמורה שהתקיימה במשך שנים, לרבות לעיני הילדים.
- (7) ב"כ הקובל טענה שספק אם אדם הנוהג באלימות כגון במקרה זה ראוי שישמש כרופא, כי אמצעי המשמעת שהוטלו עד כה במקרים דומים היו מקלים וראוי לנקוט באמצעי משמעת חמורים יותר.
- (8) למכתבה של הנפגעת שהוגש לוועדה יש לתת משקל נוסף בהתחשב בכך שלאור ההתחייבויות שנטלה על עצמה בהסכם הגירוש, שנחתם לאחר שהיא שלחה את המכתב לב"כ הקובל, היא היתה מנועה מלהופיע בדיון ולהחקר על האמור במכתבה. שם גם נאמר בין היתר כי הנפגעת סבלה לאורך שנים מהתעללות נפשית ומילולית מהנקבל אשר כפסיכיאטר יכול להפעיל עליה מניפולציות נפשיות ורגשיות שבסופו של יום התבטאו גם בהתעללות פיזית. לא ניתן ללמוד מתיאור זה שאינו עולה מכתב האישום או מהקובלנה.
- (9) חוות הדעת של הגב. אסנת גיא נועדה לתמוך בעמדת ההגנה בהליך הפלילי בהמלצה כי יש להמנע מהרשעת הנקבל ואין בה התייחסות לשאלה אם הנקבל ראוי, בנסיבות העניין, להמשיך לעסוק במקצועו.
- (10) באשר לטענת ב"כ הנקבל כי הקובלנה הוגשה בשיהוי, השיב ב"כ הקובל כי הקובלנה הוגשה בסמוך לאחר שדווח למשרד הבריאות על ההליך הפלילי.

(ב) ב"כ הנקבל טענה -

כי בנסיבות העניין יהא זה ראוי לנקוט באמצעי משמעת של נזיפה. לטענתה:

- (1) אין חולק שמדובר בעבירות חמורות, הנקבל מודע לחומרת מעשיו ומצטער על הפגיעה בבת זוגו כשהוא מתייסר מדי יום במחשבה מה גרם לו לנהוג באלימות וכיצד עליו לפעול על מנת שלא לחזור כך בעתיד. הנקבל לא חזר לסורו, הוא לקח אחריות מלאה, בכך שהוא נמצא בטיפול במשך שנים.
- (2) הנקבל הודה במיוחס לו ובכך חסך זמן שיפוטי וחסך מבת זוגו את הצורך להגיע לדיון ולהחקר על מה שאירע. זאת ועוד, על מנת שלא לכוול את הנפגעת ולאפשר לה להינשא שנית, הנקבל המיר את דתו ובכך אפשר את הגירוש ששאנים מוכרים בדת שבני הזוג נשאו לפיה.

¹ ע.א. 10979/04 ד"ר ליביו ליאור נ' שר הבריאות, פ"ד נט(6)357

² ע.א. 224/79 יעקב דימנט נ' שר הבריאות, פ"ד לה(2), 242

³ ע"ש"א 35831-05-23 סלימאן נ' שר הבריאות, ניתן ביום 6.7.2023

- (3) באשר לדו"ח של הגב. גיא - יש לתת את הדעת לרשימה הארוכה והמרשימה של תפקידים שהגב. גיא מלאה בתחום ההתמחות שלה, אשר פורטו בחוות הדעת, ובעיקר לכך שמעבר להיותה מטפלת פרטית, היא מלאה שורה של תפקידים ציבוריים. לגב. גיא יש ראייה כללית נכונה מבחינה שיקומית ואלמלא סברה שניתן לטפל בנקבל או שאינו ראוי לקבל המלצה כאמור בחוות הדעת, היא לא היתה מטפלת בו, וודאי שלא במשך שנים, ואף לא ממליצה על אי הרשעה.
- (4) יש להצר על כך שהוועדה דחתה את טענתה כי יש לדחות את הדיון בהליך המשמעותי עד לאחר שבית המשפט יקבל החלטה לעניין ההרשעה. זאת הואיל ולהחלטה של בית המשפט שלא להרשיע את הנקבל, ככל שתתקבל כזו, יש חשיבות רבה לעניין אמצעי המשמעת הראוי בהליך זה.
- (5) כפי שגב. גיא מציינת בחוות הדעת, הרשעת הנקבל בהליך הפלילי עשויה להותיר אותו חסר יכולת להתפרנס ולחבל בסיכויי שיקומו.
- (6) מאז בוצעו העבירות חלפו שבע שנים ומאז הנקבל לא חזר על מעשים כגון אלה.
- (7) הקובלנה הוגשה בשיהוי, כשלוש שנים לאחר שהוגש כתב האישום בשנת 2019. זאת ועוד, במשך כל התקופה מאז הוגש כתב האישום, לא נמצא לנכון לנקוט בצעד כלשהו על מנת להתלות את רישיונו. זאת ועוד גם מאז ניתן פסק דינו של בית המשפט הדן בהליך הפלילי, חלפה שנה.
- (8) ההמלצות שהוגשו לוועדה על עבודת הנקבל מדברות בעד עצמן ומעידות על יכולותיו ועל עשייתו למען הציבור כאשר חלק מעבודתו נעשתה בהתנדבות למען הקהילה. הנקבל התכוון להתגייס לצה"ל, אך הוא לא עשה כן שכן אביו חלה ולאחר מכן גם נפטר.
- (9) בשנים האחרונות לנקבל יש בת זוג והכל מתנהל על מי מנוחות במקביל לכך הנקבל נמצא גם בטיפול של שירות המבחן וממתין לגזר הדין בבית משפט השלום.
- (10) לא ניתן ללמוד לעניין זה מהתקדימים שהובאו על ידי ב"כ הקובל שעניינם במקרים חמורים מסוג אחר. לגבי פסק הדין בעניין ד"ר סלימאן - בשונה מהעניין הנדון כאן סלימאן הורשע בעבירות חמורות, הוא גרס לחבלה חמורה, ולאור חומרת העבירות אף היה במעצר בית.

(ג) הנקבל הקריא מן הכתב -

- בסיום הדיון הנקבל ביקש לפנות לוועדה בדברים שהקריא מן הכתב, נעמוד בקצרה על עקרי הדברים שהוקראו על ידי הנקבל כדלקמן:
- ✓ הדיון בהליך זה מהווה עבורו רגע קשה מלא במתח וכואב, הוא מכיר בחשיבות ההליך המשמעותי ומודע להשלכות העמוקות של מעשיו שהוא מתבייש בהם, ולוקח לגביהם מלוא האחריות.
 - הוא מודע להשפעה הקשה של מעשיו על הנפגעת, הוא ביקש להביע התנצלות כנה על המעשים החמורים שביצע והנזקים המצטברים שגרם, אף שהוא מודע לכך שהתנצלות לא יכולה להחזיר את הזמן או לשקם את הנזק הפיזי והנפשי שהוא גרם לנפגעת.
 - ✓ בשנים האחרונות חל שינוי משמעותי בחייו, הן מבחינה מקצועית והן בחייו האישיים.
 - ✓ במהלך ההתמחות בפסיכיאטריה הוא נחשף לסיפורים קשים של מטופלים שעברו אלימות והוא חש נבוך ואף חש שלא מגיע לו לטפל באותם אנשים, החשיפה לסבל של הנפגעים אפשרה לו להתחבר למקום הפוגע אצלו.
 - ✓ הוא החל בטיפול פרטני ובהמשך בטיפול קבוצתי דרכם הבין את הנזק שגרם, כמו גם את המורכבות של אישיותו ודרכי ההתמודדות השליליות שנקט בהן. הנקבל ציין כי הוא עדיין מצוי בתהליך של לימוד, כאשר מדובר בתיקון לא פשוט או מהיר, אלא במסע אישי עמוק הדורש התמדה.
 - ✓ הנקבל ביקש שהוועדה תשקול לעניין אמצעי המשמעת, את ההשלכות שעשויות להיות לו מבחינה כלכלית, חברתית ותעסוקתית, כי תכיר בתהליך השינוי שהוא עובר וכי יתאפשר לו להמשיך, להתפתח ולתקן את טעויותיו.

4. דיון והמלצה -

הנקבל בן שלושים ותשע והחל לאחרונה לעבוד בחטיבה הפסיכיאטרית בבית החולים רמב"ם כשהוא גם משמש כאחראי על חלק מהמחלקה. הנקבל החל את לימודי הרפואה בשנת 2005 בירדן, שם למד במשך שנתיים, הוא השלים שלוש שנות לימודים נוספות ברומניה, שבסיומן שב לישראל ולמד בבית הספר לרפואה בבאר שבע. את ההתמחות החל הנקבל בשנת 2015 בבית חולים רמב"ם בחיפה, במקביל

לעבודה בבית חולים בנצרת והוא סיים את שלב ב' בהתמחות בפסיכיאטריה בשנת 2022. באותה שנה נפטר אביו של הנקבל, ששב וחלה בסרטן כשלוש שנים קודם לכן, במהלך הנקבל סעד אותו. במהלך תקופת ההתמחות הנקבל מונה כאחראי על המתמחים במחלקה, ובמקביל עבד ב"בתים מאזנים", המהווים חלופה לאישפוז פסיכיאטרי וכן בקופות חולים.

הנקבל והנפגעת הכירו בשנת 2013, שעה שהנפגעת ביקרה בבית חולים רמב"ם בחיפה, במסגרת לימודיה ברפואת שיניים בסלובקיה. לאחר שנישאו בחודש יולי 2016, גרו בני הזוג בדירה בחיפה, אם כי הנפגעת המשיכה ללמוד בסלובקיה ולפיכך חלק מהמפגשים ביניהם התקיימו בחו"ל. המעשים החמורים שהנקבל הודה בהם (ראה האמור לענין זה בסעיף 1 שלעיל), בוצעו בסמוך (כחודש) לאחר שנישאו לנפגעת ובני הזוג נפרדו בחודש ינואר 2017. בארבע השנים האחרונות יש לנקבל קשר זוגי הכולל מגורים משותפים ומשק בית משותף.

באת כחו של הנקבל טענה כאמור כי בנסיבות העניין לא יהא זה ראוי להתלות א רישיונו של הנקבל. זאת לטענתה בהתחשב בכך שהנקבל לא חזר לסורו, הוא לקח אחריות מלאה בכך שהוא נמצא בטיפול במשך שנים, הוא הודה במיוחס לו וחסך בכך זמן שיפוטי וצורך לזמן את בת זוגו להחקר על מה שאירע, ואף פעל לסיים את קשר הנישואין על הקשיים הכרוכים בכך בהתחשב בכך שבני הזוג נשאו בנישואים קתוליים, על מנת לאפשר לבת הזוג לפתוח בחיים חדשים. עוד טענה ב"כ הנקבל כי מאז בוצעו המעשים נשוא הקובלנה חלפו כשבע שנים ומאז הנקבל לא חזר על מעשים דומים.

באת כחו של הנקבל בקשה גם ללמוד לעניין אמצעי המשמעת מחוות הדעת של הגב. גיא, שנועדה לשמש כעדות מטעמו של הנקבל בהליך הפלילי, שם ממליצה הגב. גיא לאמור: "לאור כל האמור, ממליצה להמנע מהרשעה אשר עשויה להותירו חסר יכולת פרנסה ולחבל בסיכויי שיקומו וכן על ענישה מופחתת בדמות של"צ", ועוד נאמר שם: "הערכתי היא כי במקרה זה, כדאי להעדיף את הערוץ השיקומי ולתת הזדמנות להליך הטיפול, בו החל, אשר מניב עד כה תוצאות טובות".

המדובר בחוות דעת המתייחסת לעונש אשר ראוי שיוטל על הנקבל בהליך הפלילי, עונש שנועד לתכלית שונה מתכליתו של אמצעי המשמעת אשר ראוי שיוטל על איש המקצוע. נזכיר בהקשר זה את שנאמר בפסק דינו של השופט מני מזוז בפסק הדין בעניינו של ד"ר דניאל מאיר⁴, כי: "...ודרש להבחין בין ענישה פלילית לבין נקימת אמצעי משמעת. בקביעה כי אין מקום להחמיר עם המשיב בדרך של סטייה מהמלצת הוועדה מהטעם שבגין אותם מעשים הלה נשא ענישה פלילית, יש משום עירוב מין בשאינו מינו. כידוע, לצד נקודות ההשקה בין הדין הפלילי לדין המשמעתי אין למצוא זהות בין השניים, וקיים הבדל עקרוני בין עונש המוטל בגין עבירה פלילית לבין אמצעי משמעת המוטל בהליך המשמעתי. אמצעי המשמעת וכן סנקציות מנהליות נועדים לשורת תכלית שונה מן התכלית של עונש פלילי, והיא התכלית המניעתית – הגנה על הציבור". שם גם מוזכר מה שנאמר בפרשת צימוקין⁵ שנדונה בבית הדין המשמעתי לעובדי המדינה, כי: "לא הרי הליך פלילי כהרי דיון משמעתי. התביעה הפלילית נועדה לקבוע אם הנאשם עבר על החוק ואם הוא ראוי כי יטילו עליו את העונש הקבוע בחוק, ואילו הדיון המשמעתי לא נועד להעניש את ה'עבריין', כי אם לקבוע, בראש ובראשונה, אם הוא עודנו ראוי לאמון אשר רחשו לו השלטונות והציבור לפני שנמתח עליו קו של חשד. לשון אחרת: הדיון המשמעתי אין מהותו פלילית, כי אם אורחית, ואין תכלית ענישה, כי אם הגנה".

עוד נזכיר את שנאמר בעניין ד"ר לאור⁶ כי: "השיקול המרכזי בהליכים המשמעתיים שבנידון הינו השיקול של הגנה על האינטרס שיש לציבור בשמירה על רמתו ועל כבודו של מקצוע הרפואה ועל אמון הציבור ברופאים" וכן כי בהליך המשמעתי: "השיקול המרכזי שעל הגורם המחליט לשוות לנגד עיניו הוא אינטרס הציבור, ואילו השיקולים הספציפיים הנוגעים לעבריין המשמעתי העומד בפניו הם עניין משני שיש לשקלו, אם בכלל".

במאמר מוסגר נבהיר כי על רקע דברים אלה לא נענו לבקשת באת כחו של הנקבל לדחות את הדיון בקובלנה עד לאחר שיינתן גזר הדין בהליך הפלילי.

ב"כ הנקבל הוסיפה שמכתבי ההמלצה שהוגשו לוועדה מעידים על יכולותיו המקצועיות ועל עשייתו למען הציבור, כאשר חלק מעבודתו נעשתה בהתנדבות למען הקהילה.

יובהר כי לא יכולותיו המקצועיות של הנקבל עומדות על הפרק בהליך זה ואין חולק שפעילותו ההתנדבותית עומדת לזכותו, אלא שאין בכך כדי להמעיט מחומרת המעשים שהנקבל הודה בהם.

⁴ רע"א 2242/18 מדינת ישראל-משרד הבריאות נ' ד"ר דניאל מאיר, 16.5.2018.

⁵ בג"ץ 13/57 צמוקין נ' בית הדין המשמעתי לעובדי המדינה, פ"ד יא 856, 861.

⁶ ע"א 10979/04 ד"ר לאור נ' שר הבריאות, פ"ד נט(6) 357.

המעשים שהנקבל הודה בהם חמורים מאוד, ורק מקרה הוא שהאלימות הפיזית לא הסתיימה בתוצאות חמורות יותר. לא פחות חמור מזה הטרור הנפשי והמניפולציות הפסיכולוגיות שהנקבל הפעיל כלפי בת זוגו, הן בעצם העובדה שהוא פגע בה בביתם, אותו מקום שבו היא אמורה לחוש מוגנת, והן באמצעות איומים שנאמרו הן בנוכחותה והן באמצעות המסרונים. נזכיר בהקשר זה את דברי הנקבל עצמו: "אני מבין מאוד את משקל המעשים שלי והשפעתם הקשה על ... הנפגעת. אני מאוד, אני מודע שההתנצלות על הפגיעה החמורה שגרמתי אינה יכולה להחזיר את הזמן או לשקם את הנזק הפיזי והנפשי שנגרם לה".

אף לדעתנו, כטענת ב"כ הקובל, ההתנהלות האלימה של הנקבל כלפי בת זוגו, לא מתיישבת עם עצם העיסוק ברפואה, היא פוגעת באמון הציבור ברופאים, אמון המהווה בסיס הכרחי ביחסים שבין רופא ומטופל ואף מעלה ספק בשיקול הדעת המקצועי של הנקבל ולעניין זה משקל מיוחד בהתחשב בתחום התמחותו - פסיכיאטריה.

זה גם המקום להזכיר כי, לפי הוראת סעיף 2 לפקודה, תנאי למתן רישיון לעסוק ברפואה הוא שעל המועמד להיות "אדם הגון". התנאי האמור לא מתקיים במי שנוהג באלימות פיזית ונפשית כגון זו שהנקבל נהג בה, הן כלפי הזולת בכלל, וודאי שכך במי שנוהג כך כלפי בת זוגו. וכבר נפסק שהאמור בסעיף 141(1) לפקודה לא מתייחס אך ורק לעיסוקו של הרופא במקצועו "וכי גם התנהגות פסולה או בלתי מוסרית בתחומים אחרים עשויה, במקרים מסוימים, להיחשב להתנהגות, שאינה הולמת רופא מורשה".⁷

העולה מהאמור לעיל הוא כי בכל מקרה, בשל חומרת המעשים ונסיבותיו של עניין זה, לא ניתן להענות לבקשת באת כחו של הנקבל ולהמליץ על נזיפה או התראה כאמצעי המשמעת הראוי במקרה זה, ואין מנוס כי אם להתלות את רשיונו של הנקבל לעסוק ברפואה.

התלבטנו לא מעט בשאלה מהי תקופה ההתליה שראוי כי נמליץ עליה בנסיבותיו של עניין זה, זאת גם משקיים ספק אם אדם הנוהג באלימות כגון במקרה זה, אכן ראוי שישמש כרופא, כפי שטענה באת כחו של הקובל. טענה זו אינה מופרכת, גם לאור פגיעתה הקשה של התנהלות כגון זו באמון הפונים לטיפול רפואי, כמו גם לאור תכליתה של הענישה המשמעתית שנועדה כאמור לעיל להגן על ציבור המטופלים. (ראה התייחסות למה שנאמר בפרשת צימוקין בהערה 5 שלעיל).

ב"כ הקובל טענה כי אמצעי המשמעת שהוטלו עד כה במקרים דומים היו מקלים וכי ראוי לנקוט באמצעי משמעת חמורים יותר, כשהיא מפנה למקרים קודמים שלטענתה ניתן ללמוד מהם לעניין זה, כדלקמן:

- ✓ ד"ר ויסברוט שהוטל עליו אמצעי משמעת של נזיפה. שם דובר במי שהורשע בעבירה של איומים, לאחר שבמהלך ויכוח עם בת זוגו נטל פטיש המשמש לצרכים רפואיים והלך לעברה כשהוא אומר: "הפטיש הוא נגדך. אם היה אפשר הייתי מביא מסור כדי להפריד לך את הראש מהגוף". לקולה נשקלה שם העובדה שחלפו כחמש שנים מאז האירוע, מצבו הכלכלי של הנקבל וכן העובדה שהוא מטפל בביתו שלה צרכים מיוחדים;
- ✓ פסק הדין בעניינו של ד"ר סלימאן⁸, רופא שיניים שהורשע, בהתאם להודאתו, בעבירות של תקיפה חבלנית - בת זוג ותקיפה - בת זוג. שם דובר במי שהיכה את בת זוגו בביתם וגרם לה לחבלות של ממש וכן תקף אותה, יומיים לאחר מכן, כשהוא מטלטל את ראשה, לוחץ את לסתה וחונק אותה באמצעות שמיכה על ראשה ואף מאיים שתמצא עצמה בקבר, שירצח אותה וידקור אותה עם סכין. כל זאת לאחר ששנתיים קודם לכן ד"ר סלימאן דחף את בת זוגו. אף שבמקרה זה מדובר היה באלימות שגרמה לחבלה של ממש, בית המשפט קיבל ערעור על החלטת השופט (בדימוס) סטרשנוב, להתלות את רשיונו של הרופא לתקופה של שלוש שנים, וקבע כי תקופת ההתליה תהא למשך שישה חודשים בלבד. זאת בהתחשב בכך שהוועדה שדנה בקובלנה ייחסה לד"ר סלימאן ארועי תקיפה שלא היוו חלק מהקובלנה או מכתב האישום שהנקבל הודה בנטען בהם וכן נלקחה בחשבון תקופה שבמהלכה ד"ר סלימאן שהה במעצר בית ותקופה נוספת שבמהלכה ביצע עבודות שירות ונמנע ממנו לעבוד במקצועו.
- ✓ פסק דין שניתן על ידי טריבונאל מינהלי בבריטניה אשר דחה, בשנת 2022, ערעור על החלטה לבטל את רשיונו של רופא, אשר במשך מספר שנים התעלל בבת זוגו כשהוא נוהג בה באלימות, בכפיה

⁷ ראה פסק הדין בעניין דימנט בהערה מספר 2 שלעיל

⁸ עש"א 35831-05-23 סלימאן נ' שר הבריאות, ניתן ביום 6.7.2023

ובאיומים, לרבות בנוכחות ילדם הצעיר. בת הזוג נמנעה, משך תקופה ארוכה, מלהתלונן כשהרופא מנצל את מעמדה הפגיע ומאיים להסיר את שמה מאשרת שהייה בבריטניה שניתנה לו ולשלוח אותה לעיראק.

ספק אם ניתן ללמוד לענייננו מאמצעי המשמעת שהוטלו במקרים האמורים, ההתנהלות האלימה בכל אחד מהמקרים הקודמים ובין כל אחד מהם לבין מקרה זה, שונה וכך הוא גם באשר לנסיבות שעמדו ברקע שיקולים לקולה לעניין הענישה המשמעתית. במאמר מוסגר נזכיר כי ב"כ הקובל טען שיש לתת לאמור במכתב הנפגעת שהוגש לוועדה משקל נוסף בהתחשב בכך שנמנע ממנה להופיע בדיון ולהחקר על האמור במכתבה בהתחשב בהתחייבויות שנטלה על עצמה בהסכם הגירושים שנערך עם הנקבל. זאת לטענת ב"כ הקובל לאור האמור במכתב לפיו בת הזוג סבלה לאורך שנים מהתעללות נפשית ומילולית. לטענה זו אין זכר בקובלנה וטוב היה שלא נטענה משנטענה.

ב"כ הנקבל גם טענה שהקובלנה הוגשה בשיהוי, כשלוש שנים לאחר שהוגש כתב האישום בשנת 2019, וכשנה מאז ניתן פסק דינו של בית המשפט בהליך הפלילי. זאת כאשר מאז גם לא נמצא לנכון לנקוט בצעד כלשהו על מנת להתלות את רישיונו של הנקבל. ב"כ הקובל טען כי הקובלנה הוגשה בסמוך לאחר שדווח למשרד הבריאות על ההליך הפלילי וככל שכוונת ב"כ הנקבל לכך שלא ננקט בעניינו של הנקבל הליך לפי סעיף 44א לפקודה, ספק רב אם התנאים להתליית רישיון לפי הסעיף האמור מתקיימים במקרה זה.

לאחר ששקלנו את כל האמור לעיל, לרבות את חומרת מעשיו של הנקבל והשלכותיהם גם על אמון הציבור, כמו גם את העובדה שהמעשים שהנקבל הודה בהם בוצעו בשנת 2016, לפני כשבע שנים, אנו סבורות שאמצעי המשמעת הראוי בנסיבות העניין יהא בהתלית רישיונו של הנקבל לתקופה של שישה חודשים.

בסיכום:

המלצתנו היא כי רישיונו של הנקבל יותלה לתקופה של שישה חודשים.

פרופ' אילנה קרמור
חברת הוועדה

רותי הורן, עו"ד
נציגת היועץ המשפטי

פרופ' אורנה דיאב-ציטרין
יו"ר הוועדה

